

4. Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС : Наказ МВС України від 10.09.2009 р. № 390 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Next Generation Identification (NGI) – Новое поколение идентификации [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.fbi.gov/hq/cjisd/ngi.htm>.

6. Біометрія як універсальний спосіб ідентифікації людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bablyukh.clan.su/publ/1-1-0-4>.

Чашицька Тетяна Григорівна,
старший судовий експерт відділу
фототехнічних та портретних,
досліджень лабораторії досліджень
у сфері інформаційних технологій
Державного науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру
МВС України

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ КОМПЛЕКСНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДЕОЗОБРАЖЕНЬ СУДОВИМИ ЕКСПЕРТАМИ

Аналіз практики розслідування кримінальних правопорушень свідчить, що портретна експертиза за матеріалами відеозаписів в сучасних умовах набуває важливого, а нерідко й визначального значення. Це насамперед пов'язано із погіршенням криминогенної ситуації в державі, а також з активним впровадженням нових технічних засобів спостереження та відеозйомки з використанням новітніх інформаційних технологій. В умовах науково-технічного прогресу техніка проникає майже в усі сфери людської діяльності, що сприяє фіксації протиправної події та її подальшому розслідуванню.

Стрімкий розвиток технічних засобів відеозапису, їх відносна доступність і простота застосування, а також перехід на цифрові засоби реєстрації відеозображень привели до зростання кількості відеозаписів, що надходять на дослідження в рамках портретної, фототехнічної та інших експертиз. Завдяки наявності відеореєстраційної техніки у місцях масового скупчення людей вдається зафіксувати спосіб, час і обставини при яких діяли учасники подій (правопорушення), а також їх зовнішність. Потенціал використання інформації, зафіксованої на відеозаписах значний, але досі повністю не розкритий.

До переваг відеозапису відносяться: автоматизація процесу фіксації, його швидкість; відносна повнота і об'єктивність фіксації; можливість при

перегляді і демонстрації відеозапису зупиняти зображення (стоп-кадр) або сповільнювати рух кадру (стробоскопічний ефект). Зазначене дозволяє використовувати відеозапис при фіксації зовнішнього вигляду людини з метою його подальшої ідентифікації. Зокрема, можуть бути реалізовані наступні можливості: фіксація як окремої людини, так і групи осіб; при цьому можлива суцільна (а не тільки виборча) фіксація, що дозволяє відобразити об'єкти, важливість яких може стати очевидною тільки в подальшому, під час злочину; об'єктивне відображення відповідно до фізичних законів оптики як загальних, так і окремих ознак зовнішності особи та предметів в її руках, доступні візуальному спостереженню, як в статиці (комплексні і анатомічні ознаки), так і в динаміці (функціональні ознаки); зміна масштабу, яка дає можливість з однієї точки зйомки здійснювати фіксацію і більш детально, в статиці (стоп-кадр) або при уповільненому русі, вивчати найбільш важливі елементи і особливості зовнішнього вигляду людини та інших візуальних даних. При цьому застосовується методика експертного ототожнення людини за ознаками зовнішності, в якій використовуються різні методи і прийоми [1, с.12-15].

Залежно від конкретного звуко-відеозаписувального пристрою дані можуть бути зафіксовані за допомогою: камери зовнішнього і внутрішнього спостереження; камери мобільного телефона; відеореєстратору (в тому числі автомобільного); аматорської відеокамери та ін. Відеокамера, запис в якій здійснюється за допомогою магнітної стрічки, в експертній практиці на теперішній час зустрічається вкрай рідко.

Слід зазначити, що найчастіше спостерігається низька якість відеозапису наданого на дослідження. Що обумовлює значну втрату інформації про ознаки зовнішнього вигляду особи. Тому, при проведенні експертизи, ми вважаємо, з метою покращення якості зображення можливо залучення фахівців за спеціальністю фототехнічних досліджень, які вивчають методи поліпшення якості відеозображень (кадрів відеозапису). Для подібних досліджень використовуються спеціальні програми для покращення якості відео та усунення артефактів, за їх допомогою може здійснюватися: усунення шумів; збільшення дозволу відеозображення (збільшується кількість точок (пікселів) в зображенні по вертикалі і горизонталі); усунення дефекту «тремтіння» (цифрова стабілізація зображення); поліпшення різкості розмитих ділянок зображення; покращення контрасту; корекція яскравості та насиченості кольорів; обрізання відеофрагментів; поворот зображення; усунення артефакту пікселізації кадрів при збільшенні дозволу відеозображення.

Завдяки результатам таких досліджень якість зображення може суттєво покращитись та надати можливість подальшого проведення якісних ідентифікаційних портретних досліджень. Також слід зазначити, що фахівцю з портретних досліджень не бажано самотійно покращувати якість відеозображень. Це є втручанням в компетенцію фахівців з фототехнічних досліджень, а також може призвести до спотворення відеоданих.

Експертна практика вирішення задач з ідентифікації особи за ознаками зовнішності за матеріалами відеозаписів свідчить про необхідність розробки методик комплексного їх дослідження для підвищення ефективності виконання портретних досліджень та економії часу.

Список використаних джерел

1. Методика ідентифікації особи за ознаками зовнішності за матеріальними зображеннями / [укл. Коструб А. М., Павленко О. С., Чашницька Т. Г.]. – К. : ДНДЕКЦ МВС України, 2013. С.12-15
2. Ильин Н. Н. Криминалистическая идентификация человека по признакам внешнего облика, запечатленным на видеоизображениях. – М., 2015. – 216 с.
3. Дмитриев Е. Н., Иванов П. Ю., Зудин С. И. Исследование объектов криминалистических экспертиз методами цифровой обработки изображения. – М., 2000.
4. Хахановський В. Г. Теорія і практика криміналістичної інформатики: автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук: 12.00.09 /В. Г. Хахановський ; Нац.акад.внутр. справ. – К., 2011. – 28 с. – укр.

Черняхівський Богдан Вікторович
старший слідчий в особливо важливих справах Головного слідчого управління Національної поліції України, ад'юнкт кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ЕКСПЕРТИЗ У РОЗСЛІДУВАННІ НЕСАНКЦІОНОВАНОГО ВТРУЧАННЯ В РОБОТУ КОМП'ЮТЕРІВ, АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ, КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ ЧИ МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ

Сучасні передумови розбудови правової держави передбачають інтеграцію інформаційно-технологічних процесів як у діяльність громадян так і функціонування державних інституцій. Так, відомий українському загалу «курс на діджиталізацію держави» формує нові виклики для органів досудового розслідування щодо забезпечення якісного розкриття та